

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Att.:

Deres ref:

Oslo, 25. juni 2013
Vår ref: Linda Hauge/ 13-16736

HØRINGSUTTALELSE ENGERUTVALGET

Hovedorganisasjonen Virke representerer over 16 500 virksomheter innenfor privat tjenesteytende sektor med mer enn 220 000 årsverk. Blant bransjene i Virke Kultur er handel, service, ideell og frivillig sektor, kunnskap og teknologi, reiseliv samt kultur.

Virke Kultur er et bransjeområde i hovedorganisasjonen Virke som organiserer et stort antall museer, frivillig musikkliv samt virksomheter innenfor scenedrift, kinodrift og kulturarv.

Generelle bemerkninger:

Virke Kultur vil rose utvalget for et grundig og godt arbeid. Utredningen er innsiktsfull og Virke Kultur støtter utvalgets anbefalinger og vil understreke viktigheten av at hovedanbefalingene følges opp og forankres i en stortingsmelding. Stortingsmeldingen bør også slå fast viktigheten av en nasjonal kulturpolitikk som stimulerer kommuner og fylkeskommuner til å satse på kultur.

Kapittel 6:

Det kulturpolitiske kulturbegrepet:

Virke Kultur støtter Enger-utvalget i at det de omtaler som det "utvidete kulturbegrepet" er modent for en justering. Gjennomgangen av de store økningene i kulturtilskuddene viser at tilskudd til idrettsbygg og momskompensasjon for frivillige humanitære organisasjoner utgjør en stor del, mens det som omtales som den kulturelle grunnmuren har blitt hengende etter.

Virke Kultur ønsker en presisering av det kulturpolitiske begrepet i tråd med det utvalget omtaler som ytringskultur, herunder kunst og kunstarter som musikk, teater, film, dans, litteratur m.v. En mer presis definisjon av kulturbegrepet mener vi vil gjøre kulturpolitikken framover mer målrettet ved å definere tydeligere hva man ønsker å oppnå. Virke Kultur er enig med utvalget i at idrett tas ut av kulturbegrepet og at dette får konsekvenser for budsjett og regnskap på lokalt så vel som regionalt og nasjonalt nivå. Budsjettmessige tiltak som momskompensasjon for frivillige humanitære organisasjoner bør også gå ut av kulturbegrepet.

Virke Kultur er innforstått med at en ny definisjon medfører en lavere måloppnåelse av Kulturløftet II enn en det utvidede kulturbegrepet, men vil likevel anbefale en slik

omlegging. Dette er en endring av teknisk art som vil være hensiktsmessig i framtidig kulturpolitisk arbeid.

Kapittel 8. Mangfold og inkludering

Virke Kultur støtter inkludering og mangfold som et sentralt mål for kulturpolitikken. Museene har over tid arbeidet med mangfold og inkludering og laget utstillinger på tema relatert til museenes rolle som møteplass på tvers av etniske skillelinjer. Dette er tidkrevende og komplisert arbeid og det er behov for mer forskning på hva som er gode strategier. Virke Kultur vil peke på at det er viktig at det er rom for at også denne typen arbeid tilpasses institusjonens særegenhet

Kapittel 10:

Kunnskapsbasert kulturpolitikk:

Virke Kultur støtter opp om Grund-utvalgets og Enger-utvalgets anbefaling om en mer kunnskapsbasert kulturpolitikk og kvalitet som nasjonalt mål for kulturpolitikken.

For at slik kvalitetsvurdering skal ha legitimitet som en del av eierstyringen av institusjonaliserte kulturtilbydere med fokus på deres kjernevirksomhet og samfunnsoppdrag, må den være basert på systematisk metodebruk og transparente og etterprøvbare vurderingskriterier.

Etablering av velfungerende metoder og systemer for ekstern kvalitetsvurdering av den kunstneriske og faglige virksomheten til kulturaktørene, vil, som utvalget påpeker, være et nybrottsarbeid i Norge. Det vil være mulig å hente erfaringer og metoder som er utprøvd i land med sammenlignbare behov. Metodene som skal brukes i en slik kvalitetsvurdering må kunne fange opp særegenheter og rammevilkår ved den enkelte virksomhet og være en del av et kontinuerlig kvalitetsutviklingsarbeid

Kapittel 11:

Kultur og næring:

Virke Kultur viser til dialogen med departementene som står bak regjeringens handlingsplan for kulturnæringene. Vi er svært glade for signalene om økt satsing på dette feltet og oppdraget til Innovasjon Norge og Kulturrådet om å spille en aktiv rolle i iverksettelsen av tiltakene i handlingsplanen. Virke Kultur vil her særlig peke på kulturens sentrale rolle og store potensial i kulturbasert reiseliv.

Virke Kultur ønsker også at det etableres system for å innhente systematisk informasjon om verdiskapning, lønnsomhet og produktivitet i kultursektoren, samt kulturens betydning for verdiskapning i bl.a. reiseliv. Et godt dokumentasjon og kunnskapsgrunnlag på dette området bør omfatte bedring av kulturstatistikken som utarbeides av SSB, samt undersøkelser og analyser på andre områder som kan belyse kultursektorens verdiskapning, utvikling og utfordringer.

Kapittel 11: Samordning av kulturpolitikken:

Virke Kultur slutter seg til at kulturpolitikken bør være samordnet i Kulturdepartementet og at kulturminnevernet overføres fra Miljøverndepartementet til Kulturdepartementet.

Kapittel 12:

Kulturpolitikkenes lovgrunnlag:

Virke Kultur slutter seg til utredningens forslag. Vi vil også presisere at det også er viktig at det etableres system som gjør det enkelt å følge opp hvordan loven etterfølges.

Kapittel 13:

Økt fleksibilitet i kultursektoren:

Mange kulturvirksomheter har hovedvekten av sine besøkende på søndager/helligdager og ellers åpningstider som avviker fra 8-16. Utvalget peker på at særavtaler for

arbeidstidsordninger kan være et middel for å øke fleksibiliteten i kultursektoren for igjen å øke tilgangen til kulturopplevelser.

Virke Kultur mener det er behov for å se nærmere på hva som er hensiktsmessige arbeidstids- og lønnsreguleringer i kultursektoren

Kapittel 13: Forskning ved museene og tilgang til midler

Museenes samlinger gir grunnlag for mange temaer og fagfelt som bør dokumenteres og forskes på. Virke Kultur vil understreke betydningen av å styrke denne forskningsaktiviteten som en naturlig del av museenes virksomhet. Som forvaltere og formidlere av vår felles kulturarv, er det behov for forskning som ikke blir fanget opp av andre forskningsinstitusjoner.

Virke Kultur mener det bør etableres støtteordninger gjennom Forskningsrådet som museene kan søke midler på gjennom programmene. Kulturrådet har hatt mulighet til å støtte forskning ved museene og vært blant de viktigste bidragsyterne til nyskaping og støtte til samtidsdokumentasjon. Virke Kultur vil også understreke at det framover bør være et stort kulturfond som kan støtte forskningsaktivitet. Kulturfondet bør kunne søkes av hele kultursektoren, inkludert museene.

Kapittel 13: Utvid kulturens finansieringsgrunnlag

Virke Kultur mener at det bør stimuleres til økt kultursponsing fra næringslivet. En fruktbar vei for dette kan være å gå gjennom og revurdere hvilke type sponsing som er fradragsberettiget for bedrifter. Slik det er i dag kan det synes som idrettsarrangementer blir favorisert fordi sponsormidler lettere kan sees på som direkte markedsføringsutgifter enn ved kultursponsing. Kulturvirksomhetene har god erfaring med at sponsormidler skaper flere muligheter til å skape et aktivt og mangfoldig kulturliv. Økt kultursponsing vil også kunne bidra til økt samspill og læring mellom kulturvirksomheter og næringsliv.

Kapittel 14: Kulturinstitusjonenes samfunnsrolle

Kultur er en viktig forutsetning for et levende demokrati. Her spiller museene en sentral rolle gjennom sine oppgaver å bevare og formidle kulturarv og være møteplasser for offentlig debatt. Museene representerer ulike deler ved kulturarven og er og skal være ulike.

Virke Kultur vil derfor understreke at museenes samfunnsrolle – hvilke faglige og kunstneriske formål de skal ha, hvem de skal være til for og hvilken rolle de skal ha i forhold til det øvrige kulturlivet, må defineres av den enkelte institusjon. Hva det enkelte museum oppfatter med samfunnsrollen må nedfelles i strategiske dokumenter og i budsjettøknadene.

Vennlig hilsen

Hovedorganisasjonen Virke

Hilde Solheim
Direktør Reiseliv og kultur

Linda Hauge
Seniorrådgiver